

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN RAKYAT
MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : DATO' SRI ISMAIL SABRI BIN YAAKOB
[BERA]
TARIKH : 21 OKTOBER 2019 (ISNIN)

SOALAN NO. 2

Minta **MENTERI TENAGA, SAINS, TEKNOLOGI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan apakah alasan Kementerian meneruskan kilang Lynas di Kuantan dan apakah kesan kepada kesihatan rakyat apabila kilang ini meneruskan operasinya.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Izinkan saya menjawab soalan ini bersekali dengan soalan bertarikh 21 Oktober 2019 daripada YB Port Dickson, 24 Oktober daripada YB Bentong, 31 Oktober daripada YB Bentong, 12 November daripada YB Bentong, 27 November daripada YB Jerantut dan YB Bentong, 3 Disember daripada YB Bentong dan YB Merbok.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat,

1. Lembaga Perlesenan Tenaga Atom (LPTA) telah meluluskan pembaharuan lesen operasi Lynas Malaysia Sdn Bhd (Lynas) selama hanya enam bulan dengan syarat yang lebih ketat daripada kerajaan lagi bagi memastikan operasi Lynas, terutamanya dari segi pengurusan sisa Lynas adalah selamat.
2. Sehingga 24 September 2019, operasi kilang Lynas telah menghasilkan residu radioaktif *Water Leached Purification* (WLP)

sebanyak 637,581 tan metrik dan buangan terjadual bukan radioaktif *Neutralisation Underflow Residue* (NUF) sebanyak 1,084,203 MT (dry basis).

3. Syarat-syarat baru ini diputuskan susulan keputusan Jemaah Menteri adalah berdasarkan syor yang dibuat oleh Jawatankuasa Eksekutif Penilaian Operasi Lynas Advanced Materials Plant dalam laporannya pada November 2018.

Antara syarat-syarat yang telah ditetapkan adalah:

- (i) Lynas hendaklah mengemukakan perancangan bagi pembinaan kemudahan (facility) “Cracking and Leaching” di luar negara bagi tujuan memindahkan proses tersebut yang kini dijalankan di lojinya di Gebeng Kuantan, keluar dari Malaysia. Kemudahan *Cracking and Leaching* di luar negara hendaklah dibina dan mula beroperasi dalam tempoh 4 tahun dari tarikh sah lesen. Selepas kemudahan “Cracking and Leaching” mula beroperasi di luar negara, pemegang lesen tidak lagi dibenarkan menghasilkan residu radioaktif yang melebihi 1 Becquerel per gram di lojinya di Gebeng, Kuantan. **Dengan syarat ini, Kerajaan hendak memastikan bahawa penghasilan residu radioaktif oleh operasi Lynas dihentikan dalam masa depan.**
- (ii) Lynas hendaklah:
 - a. mengenalpasti tapak spesifik untuk pembinaan Kemudahan Pelupusan Kekal (*Permanent Disposal Facility*, PDF) dan hendaklah mengemukakan kebenaran secara bertulis daripada mana-mana Kerajaan Negeri bagi penggunaan tapak tersebut sebagai PDF; atau
 - b. mengemukakan kebenaran rasmi secara bertulis daripada pihak berkuasa mana-mana negara untuk membawa keluar residu WLP ke negara tersebut;

Untuk makluman Dewan yang mulia ini,

Syarat PDF akan memastikan bahawa pengurusan sisa radioaktif WLP adalah ketat dalam jangka panjang berbanding dengan penstoran sisa radioaktif WLP yang sebelum ini dibenarkan oleh kerajaan lama dalam tapak penstoran sementara *Residue Storage Facility* (RSF).

- (iii) Lynas hendaklah menamatkan semua aktiviti penyelidikan dan pembangunan (*Research and Development*, R&D) berkaitan penggunaan semula residu radioaktif WLP sebagai *Condisoil* dalam bidang pertanian dan hendaklah mengemukakan 0.5 peratus (%) daripada jualan kasar setiap tahun yang ditetapkan untuk usaha R&D sebelum ini kepada Kerajaan Malaysia sebagai cagaran tambahan sehingga kemudahan “Cracking and Leaching” di luar negara mula beroperasi.
- 4. Kerajaan melalui Lembaga Perlesenan Tenaga Atom (LPTA) secara tetap melakukan pemeriksaan berkala ke atas premis Lynas. Di samping itu, kerajaan turut menjalankan pensampelan alam sekitar sebagai langkah verifikasi.
- 5. Merujuk Seksyen 22 (1) Akta Perlesenan Tenaga Atom 1984 (Akta 304), sekiranya pemegang lesen telah melanggar mana-mana syarat lesen, Kerajaan melalui Lembaga Perlesenan Tenaga Atom boleh membatalkan atau menggantung selama tempoh yang difikirkan patut terhadap mana-mana lesen yang dikeluarkan termasuk lesen kepada Lynas Malaysia Sdn. Bhd.

Sekian, terima kasih.